

Ik geef hierbij een algemene reactie op het wetsvoorstel terugdringen verzuim

- Een goede registratie van verzuim is opdracht en daarbij het onderscheid tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim gaat vervallen is prima.
  - Administratief zal het allemaal wel te regelen zijn; tegelijk geldt op dit moment wel: kunnen we gelet op de personeelstekorten in het onderwijs dit wel gaan vragen. Daarom een oproep om pas tot daadwerkelijke invoering over te gaan als de administratieve last schittert door eenvoudigheid, de systemen aantoonbaar werken.
  - Er wordt in de toelichting bij het wetsvoorstel gezegd, dat dit wetsvoorstel leidt tot preventiever handelen. Daar kan ik me iets bij voorstellen. Echter: registratie is één en daadwerkelijk handelen is twee. Daadwerkelijk handelen om verzuim tegen te gaan wil men in het onderwijs best wel. Toch zijn er wel een aantal cruciale kanttekeningen te plaatsen:
1. Dit wetsvoorstel staat mede in het teken van het terugdringen van thuiszitters en heeft dus een verbinding met passend onderwijs. Is het de politiek duidelijk, dat bij de start van passend onderwijs de leerlingen die thuis zaten niet in de bekostiging zijn meegenomen? Terwijl de ondersteuningsbehoefte van deze leerlingen zo complex is, dat de kosten voor begeleiding hoog zijn? M.a.w. beleid voortvloeiend uit dit wetsvoorstel kost geld en is de politiek bereid om daar structureel geld voor beschikbaar te stellen? Voor een dubbeltje op de eerste rang willen zitten, zal niet tot resultaat leiden. Dus: creëer financiële randvoorwaarden om het onderwijs in staat te stellen om dit te gaan doen.
  2. Daarnaast geldt dat de twee afzonderlijke systemen (Onderwijs en Jeugdzorg) nog steeds niet goed op elkaar zijn afgestemd. Dat is al verschillende keren geconstateerd. En we organiseren dan maar weer overleg en afstemming. Zonder optimale samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp zullen leerlingen buiten de boot blijven vallen. Dus: Schud het hele veld van onderwijs en jeugdhulp eens goed op en leg de verantwoordelijkheid vooral bij het maatschappelijk middenveld. Een groot probleem bij de inzet van Jeugdhulp is, dat de gemeentelijke politiek vaak finance-gedreven is. Begrijpelijk ook: tekorten zijn politiek moeilijk te verdedigen; overschrijdingen zijn voor een wethouder erg lastig. Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (=maatschappelijk middenveld) krijgt een budget om passend onderwijs te realiseren. Daar zit de politiek niet meer tussen en goed toezicht zorgt ervoor dat veel goede dingen gebeuren en - inderdaad - ook nog ontwikkelingen nodig zijn (denk bijv. aan hoogbegaafdheid. Advies is dus: ga nu eens na hoe dat Onderwijs en Jeugdhulp vanuit de politiek anders georganiseerd kunnen worden. Denk eens na om één ministerie te vormen en noem dat bijv. Ministerie Jeugd. Voordat van alles op het onderwijs afkomt (waar in essentie, zeker bij dit thema) het onderwijs geen moeite mee heeft), is een belangrijke randvoorwaarden dat alles voor de Jeugd in één domein terecht komt.
  3. Eén van de oorzaken van verzuim en thuiszitten is ook de wachtlijsten bij Jeugdhulp. Als dit blijft bestaan, zullen we nooit afkomen van langdurig verzuim en thuiszitten. Ook hier weer een oproep voor een belangrijke randvoorwaarde: Accepteer niet dat er wachtlijsten zijn. Het kind komt dan in de knel.

4. En analyseer ook eens goed waar dat thuiszitten nu echt vandaan komt. Het is te gemakkelijk gezegd: het onderwijs heeft zijn zaakjes niet op orde (hoewel dit soms ook wel het geval is). We vallen dan weer in de valkuil om het te wijten aan systemen en structuren. Het gaat m.i. om een paar vragen (zonder limitatief te willen zijn):
  - a. Is het huidige denken over onderwijs en jeugdhulp wel passend bij wat kinderen en jongeren nodig hebben?
  - b. Gaat het in het onderwijs nu om BREDE ontwikkeling of cognitieve ontwikkeling. We zeggen natuurlijk gelijk: brede ontwikkeling. Maar als we het nu eens aan onze kinderen en jongeren zouden vragen? ... Wat is het antwoord dat ze dan zullen geven?
  - c. Waarderen we in onze samenleving niet veel meer mensen die het theoretisch ver schoppen, dan mensen die veel praktischer zijn ingesteld? Vraag het eens aan MBO-ers!

Wellicht dat u denkt, nadat ik begon dat een goede verzuimregistratie prima is: Veel van de dingen die daarna volgen zijn wel heel grote dingen. Ik ben het eens als u dat denkt. En toch ben ik ervan overtuigd dat als we die grote dingen niet gaan doen, we kunnen registreren wat we willen, maar het kind/de jongere toch niet echt gaan helpen. Met alle goede bedoelingen die we hebben.

Met vriendelijke groet,

Jan van de Weg, 42 jaar werkzaam in het onderwijs als:

- Leerkracht
- Intern begeleiders
- Directeur basisonderwijs
- Algemeen directeur verschillende scholen Speciaal Onderwijs
- Coördinator WSNS
- Beleidsadviseur Passend Onderwijs